

Nom i cognoms: _____

BLOC I: CONTEXT DEL MODERNISME LITERARI (tria i respon dues de les opcions) (quatre punts)

OPCIÓ 1

En aquell moment [desembre de 1892] ni Joan Maragall ni Josep Yxart coneixien gaire el teatre del noruec Henrik Ibsen, però van posar ja les bases dels models que marcarien la seva interpretació durant les dècades següents. Ibsen és el pare del «drama de les idees», que reflecteix les

- 5 tensions i els conflictes de la societat moderna –«els conflictes de tota una societat fonament agitada», en paraules d'Yxart. Per a Maragall, Ibsen representa d'entrada la lluita de l'individu contra la societat per a la conquesta d'allò ideal, «como reacción contra cierto concepto materialista de la vida que había llegado mucho más allá de lo que debía.» («Un enemigo del pueblo», *Diario de Barcelona* 10.12.1892, p. 14460).
- 10 (...)

El «drama de les idees» contrastava amb els motius i les peces dramàtiques que es podien veure de forma majoritària a Espanya. L'interès dels barcelonins per un teatre que a altres parts de l'Estat es considerava «massa intel·lectual» es trobava en la possibilitat de mostrar que, «al

15 contrari dels altres espanyols, ells comprenien l'art i la literatura nòrdiques» que, en aquell moment, es consideraven modernes (Peter Stadius «L'Arcadie Moderne», 2011, 78).

LUCILA MALLART, «De Joan Maragall a Eugeni d'Ors: cultura i política de la recepció de Noruega a Catalunya al voltant de 1900», *Haidé* núm. 10, 2021, p 103 (adaptat)

Preguntes:

- 1.a) Per què ni el crític Joan Yxart ni l'articulista Joan Maragall no podien conèixer gaire l'Ibsen d'*Un enemic del poble* quan escriuen els seus articles? (0,3 p)
- 1.b) Segons l'autora Lucila Mallart, Yxart i Maragall varen «posar les bases dels models que marcarien la seva interpretació durant les dècades següents» (línies 2-3). Fins a quin punt 'interpretar' un text implica seguir o establir un model, unes bases o una tradició? (0,5 p.)
- 1.c) En el comentari es qualifica el teatre d'Ibsen de «drama de les idees» (línies 4 i 11), una forma sinònima de «teatre d'idees». Per què se'l pot qualificar també de *realista*, *social* i *personal* alhora? (0,4 p.)
- 1.d) La crítica del materialisme del teatre d'Ibsen que detecta Maragall, es pot relacionar amb *L'alegria que passa* de Rusiñol? (0,5 p.)
- 1.e) Seguint l'opinió de Peter Stadius que recull l'article de Lucila Mallart «al contrari dels altres espanyols, ells comprenien l'art i la literatura nòrdiques»; qui poden ser, en concret, «ells» (línia 15)? (0,3 p.)

OPCIÓ 2

Ibsen fue recibido con entusiasmo por los intelectuales del Modernisme, por el grupo regeneracionista en torno a la revista *L'Avenç*, entre los que estaban precisamente los dos traductores mencionados [Pompeu Fabra i Joaquim Casas-Carbó]. Fue considerado incluso como modelo para la

- 5 renovación del teatro en catalán, para distanciarlo de la tradición del historicismo romántico de la Renaixença y acercarlo a la actualidad europea. Adrià Gual en su «Teatre Íntim», creado siguiendo el modelo de los teatros independientes de Berlín y París, y con similares proyectos de

- dignificació del arte dramàtic, acogió al Ibsen més simbolista, més acorde con su propia sensibilidad: en 1900 *Espectres (Gengangere)* y en 1903 *Joan Gabriel Borkman*, en la versió de Josep Roca Cupull (Barcelona, L'Avenç, 1904). Un Ibsen desde las filas del anarquismo lo presenta Felip Cortiella, que con sus "Vetllades" [de l'"Agrupació Avenir"] y su "Centre Fraternal de Cultura" organizó representaciones de *Casa de muñecas* (1896 y 1903), *Quan ens despertarem d'entre els morts* (1902), *Els pilars de la societat* (1902) y *Rosmersholm* (1904).

Portal Digital de Historia de la Traducción en Espana (PHTE) (en línia) , s.v. «Ibsen, Henrik»

Preguntes

- 2.a) Segons aquest article, Ibsen va ser divulgat a Catalunya per 3 tendències contemporànies en el Modernisme. Quines són? (1,5 p.)
- 2.b) D'on procedia l'interès per Ibsen dels modernistes de Barcelona? (1 p.)
- 2.c) Adrià Gual amb el seu «Teatre íntim» (línia 7) s'havia encarregat, també, de l'estrena de *L'Alegria que passa*, el 1899. Com és que aquesta obra de Rusiñol formés part del projecte de renovació de l'escena catalana? (1,5 p.)

OPCIÓ 3

Quines van ser les opinions de Maragall sobre les actuacions artístiques de Rusiñol?

He llegit i torno a llegir les teves *Oracions*. És un llibre ple d'essència de poesia i ple de la teva personalitat artística. Jo no sento pas la vida i l'art com tu els sents (...) però no hi fa res: ets un poeta i perxò sents de debò i fas sentir un aspecte de las coses tan veritable com qualsevol altre. Ara et diré que l'oració «A l'amor» és *poesia summa*: és de les coses hermoses que jo hagi llegit en ma vida.

Carta de Joan Maragall a Santiago Rusiñol, 13 de setembre de 1897

Recuerdo aquella fiesta [la 3ª Festa Modernista, de 1894], que ahora veo en un snobismo un poco pueril, cuando entramos procesionalmente en Sitges, una mañana llena de sol; aquellos cuadros del Greco tan extraños, en los cuales muy pocos creían en verdad. Pero, en fin, todos creíamos en el modernismo, y aquello era un acto.

Joan Maragall, desembre de 1907

Preguntes:

- 3.a) Poden servir els dos texts per comparar les valoracions de Joan Maragall sobre el modernisme? (0,5 p)
- 3.b) *Oracions* és un llibre de proses poètiques, amb il·lustracions de Miquel Utrillo (que va actuar també en la primera representació de *L'Alegria que passa*) i música d'Enric Morera (que, igualment, va compondre la música de *L'Alegria que passa*). En quin sentit es pot parlar d'una obra d'«Art Total»? (0,5 p.)
- 3.c) En el discurs de Santiago Rusiñol en la 3ª Festa Modernista, criticava l'excés de «prosa» i la poca «poesia» de la Catalunya petitburguesa del moment. Té alguna relació aquesta actitud amb *L'Alegria que passa*? (0,5p)
- 3.d) Com és que Maragall qualifiqui de «puerils» i «esnobs» les manifestacions públiques del modernisme de les festes de Sitges? (0,5 p.)

BLOC 2: COMENTARIS I ANÀLISIS (sis punts)

1. L'escola de crítica literària evolucionista (*evocrítica*) distingeix 4 nivells de comentari, segons es tracti de:
 - a) Conflictes que apareixen en l'obra o el passatge concret analitzat
 - b) Característiques atribuïbles al responsable (autor o narrador oral)
 - c) Trets locals culturals (època, país o regió, grup...) en què s'ha difós
 - d) Valors universals que posa de manifest

Si seguïssim aquesta escola, quins trets corresponents a aquests nivells distingiríem en *L'Alegria que passa*? (1 p)

a) (obra)	
b) (responsable)	
c) (locals)	
d) (universals)	

2. Quina estructura té *L'Alegria que passa*? (0,5 p)
3. Quina és la funció de les acotacions de *L'Alegria que passa*? (0,5 p)
4. Els personatges de *L'Alegria que passa* poden repartir-se en dos grans grups, atenent a l'aspecte social. Quins són aquests dos grups i quins personatges els componen? (1 p.)
5. *L'Alegria que passa* és volgutament una obra variada. Indica com a mínim una característica de cadascun dels moviments següents que hi aparegui (1 p.)
 - Costumisme:
 - Simbolisme:
 - Decadentisme:
6. Situa el passatge següent dins l'obra *L'Alegria que passa* i digues quines són les característiques del personatge i de la situació (1 punt)

CLOWN (*tirant-los tots los quartos a la cara*): Què se'ns en dona, el teu diner! Aquí el tens! Poble pasturant terrossos! No en tastareu, de poesia! Us condemno a prosa eterna; us condemno a tristesa perdurable! (*Rient i tocant el bombo.*) Visca la bohèmia Visca la santa alegria!

7. Joan Maragall resumia en una carta a Carles Rahola, el 16 d'agost de 1911:

«Lligar lo temporal a lo etern i lo etern a lo temporal; aquesta és la tensió del meu esperit.»

Veus coherent aquesta declaració de Maragall amb la pràctica literària d'ell mateix o de Rusiñol? (1 p.)